

Dar bramborových bohů: Módní hit i záchrana před hladomorem

Brambory, zemáky či postaru erteple představují v našich domácnostech natolik běžnou potravinu, že by málokoho napadlo, jak důležitou roli v lidských dějinách sehrály – a dosud sehrávají.

Lilek brambor (*Solanum tuberosum*) se stal čtvrtou nejčastěji konzumovanou potravinou na světě, hned po kukuřici, pšenici a rýži. Za úspěchem této plodiny se skrývají její jedinečné vlastnosti: **je chutná a výživná, nenáročná na pěstování, roste v každém výškovém pásmu** a skladovat ji můžeme i mimo ledničku třeba půl roku. Z celé rostliny je přitom možné jíst 85 %, na rozdíl od pšenice, u níž se jedná o pouhých 50 %.

Starší než pyramidy

Brambory se „objevily“ před osmi tisíci lety na březích jezera Titicaca mezi Peru a Bolívií. V horských podmínkách, kde se nedařilo kukuřici, se staly pro tamní vyspělou inckou civilizaci hlavní stravou, surovinou k výrobě alkoholického nápoje podobného pivu a rovněž prostředkem k léčení zlomenin a revmatu. Pro Inký tak představovaly stejný „dar nebes“ jako pro Aztéky kukuřice, přičemž první zmíněná kultura ctěla hned několik bramborových božstev. Ne náhodou německý ekonom **Friedrich Engels** (1820–1895) prohlásil, že brambory sehrály ve vývoji lidstva stejně významnou úlohu jako železo.

<https://www.stoplusjednicka.cz/dar-bramborovych-bohu-modni-hit-i-zachrana-pred-hladomorem>

04.01.2015 - Jitka Soukopová